

Szabadság

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei hetilapja

Megjelenik minden szombaton reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kossuth-utca 34.

Harc a zsirosparasztság ellen -- a szociálizmus építéséért

A tavaszi vetések küszöbén dolgozó parasztságunk milliói egyszerű ideológiai fegyvert kapnak a Román Munkáspárt Központi Vezetősége március 3-5-én zajlott plenáris ülésének következő című határozatával: „A Párt feladatairól a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megerősítéséért és a mezőgazdaság szociálista átalakításáért folytatott harcban.” E határozat utmutatásai közvetlenül segítik a dolgozó parasztságot az életszínvonalának emeléséért kifejtett küzdelemben.

Megmutatja számára a kivetelő utat az évszázados nyomorúságból,

li a napfényre, a szabadságra, a könnyebb és boldogabb életre.

Falvaink dolgozó népének egyetlen olyan lényeges társadalmi kérdése sincsen, amelyre e határozat ne adna pontos feleletet. A határozat tisztázza a szociálizmus építésének feltételeit a falun

olyan vezérfonalat ad a párttagok, a munkásosztály és a dolgozó parasztság kezébe, amely előrendíti őket a felemelkedés útján. E határozat megjelenése, a földesuri kizsákmányolás teljes felszámolása után, a mezőgazdasági proletáriátusnak, szegény- és középparasztságunknak a szociálista mezőgazdálkodás megteremtéséért folytatott küzdelemben fontos határkö.

Megtörténtek az előkészületek a mezőgazdaság szociálista átalakítására. Nagy történelmi jelentőségű esemény ez és

„szükségszerűen következik azokból a jelentős eredményekből, amelyeket a dolgozó parasztsággal szövetkezett munkásosztály, Pártunk vezetésével elért a politikai hatalom kivívásáért és a szociálizmus építéséért vívott harc útján.” (Határozat.)

A proletárdiktatura szerepét beöltő népi demokratikus rendszerünk törekvéseit a városi és falusi dolgozók jólétének megteremtésére csak a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségével valóssá teheti meg. Ez elsődleges követelmény. Csakis ez teremthette meg annak előfeltételeit, hogy a kis- és középparasztságok tulajdonosainak milliói

bekapcsolódhassanak a szociálizmus építésébe falun.

Számukra ez egyet jelent a jobb kenyérrel, a több iparcikkkel, magasabb színvonalú műveltséggel, egészségesebb lakással, a város és falu közötti különbségek fokozatos felszámolásával.

A földesuri osztály eltávolításával a népi demokrácia gyökeresen megváltoztatta a falusi birtokviszonyokat és új osztályösszetelt teremtett a falu életében.

A mezőgazdálkodás most már rátérhet a szociálista művelési forma: a kollektív gazdálkodás fokozatos megvalósítására.

Elkövetkezhetett ez az idő, amikor a munkásosztály társadalmi elmélete, felvilágosító munkája mélyen behatolt a falusi tömegek életébe s

anyagilag erőforrássá vált; a boldogabb élet anyagi erőforrásává.

A határozat félreérthetetlenül kifejti, hogy a cél érdekében milyen irányú gyakorlati harcra kell megnyilatkozni. Rámutat a harc konkrét feladataira és a siker biztosításának előfeltételeire.

Ahhoz, hogy a kb. 250.000 főnyi mezőgazdasági proletártömeg, a falusi gazdaságok 57 százalékát kitevő szegényparasztság, továbbá a kb. 34 százalékát jelentő középparasztság tagjai megszabadulhassanak mindenfajta gazdasági, kulturális és egészségügyi elmaradottságtól,

meg kell szüntetni az elaprózott földeken folytatott gazdálkodást.

A kistermelési rendszer — tanította Lenin — nem tudja meg-

váltani az emberiséget a tömegek nyomorától és elnyomásától. Falun tehát rá kell térni a kollektív gazdálkodásra.

„A marxizmus-leninizmus és a szociálizmus győzelmének nagyszerű történelmi tapasztalatai a Szovjetunióban arra tanítanak, hogy a szociálizmus építését csak az összes fő-termelőeszközök köztulajdonba való áttérése alapján lehet megvalósítani úgy városban, mint falun, azaz állami és szövetkezeti tulajdonbavétel alapján.” (Határozat.)

A mi viszonyaink között a föld köztulajdonná tételenek az érdekelt falusi dolgozók földjeinek kollektív gazdaságokba való önkéntes egyesítése útján,

szabad elhatározásból

kell bekövetkeznie. Szövetkezés formájában tehát. Dolgozó földművelésünknek fel kell ismernie, hogy csak a szövetkezeti termelési forma szabadíthatja meg mindenfajta kizsákmányolástól és nyithatja ki előtte a magasabb életszínvonal felé vezető utat.

A dolgozó parasztság azonban mindaddig

nem szabadulhat meg teljesen a kizsákmányolástól,

amíg a zsirosparasztságot, mint

osztályt, a proletáriátus vezetésével fel nem számolják. Jóllehet a kulákság csak csekély százalékát teszi ki a földműveléssel foglalkozó falusi dolgozóknak, a birtokában lévő termelőeszközökkel és a parasztság egyes rétegeire gyakorolt lelki befolyásával elszántan igyekszik megakadályozni a dolgozó parasztság előmenetelét. Az ellene irányuló küzdelem nehéz, hosszadalmas és nagy körültekintést, jól irányított gazdasági, pénzügyi, kulturális politikát igényel.

Éppen a Jugoszlávia élén álló jelenlegi néparulóklikk politikája igazolta be legjobban,

hogyan nem szabad

tájékozódni a falusi kérdésekben. A Kommunista Pártok Tájékoztató Irodájának határozata a jugoszlávai Kommunista Pártban fennálló helyzetről hangsúlyozta:

„a Pártnak előzőleg hosszú előkészítő munkát kell folytatnia a falusi tőkés elemek korlátozására, a munkásosztály és a parasztság szövetségének erősítésére a munkásosztály vezetése alatt, a szociálista ipar fejlesztésére, hogy megszervezhesse a kollektív mezőgazdasági munka számára szükséges géptermetést. Ebben a tekintetben minden sietség csak jövátételten károkat okozhat.”

A proletáriátus és a dolgozó parasztság szövetségének az államhatalom birtokában sokoldalú tevékenységet kell kifejtenie a falusi kizsákmányolás teljes felszámolása érdekében. Mindenekelőtt biztosítani kell a kollektív mezőgazdálkodás megvalósításához okvetlenül szükséges gépi felszerelést.

Államosított iparunk a Szovjetunió segítségével alkalmassá vált arra, hogy ezt a feladatot fokozatosan teljesíthesse. Sovromtraktorüzemeinket egyre több traktor hagyja el s indul ki a falu felé, hogy motorjának bugásával szebb holnapok eljövételét zengje a visszamaradott falvakban. A továbbiakban

biztosítanunk kell a kollektív gazdaságok vezetésére alkalmas kádereket.

A proletáriátushoz és a dolgozó parasztsághoz hű gazdászok ezrei nélkül nem szervezhetjük meg a korszerű gazdaságtudomány tökéletes ismeretét igénylő kollektív gazdaságokat. A másik fontos feladat:

meggyőzni a parasztságot a termelőszövetkezetek hasznosságáról.

Ezen a téren állami gazdaságainknak, állami gép- és traktorállomásainknak kell előljárniok az ösztönző példával. Fokozott gondot kell fordítani a falusi fogyasztási, áruelosztó és termelőszövetkezetekre, a kialakulóban lévő termelőközösségekre.

A falusi szövetkezések változatos formái fontos pillérei a falusi szociálista szektornak.

Mind ezzel azonban csak egyes lényegbeli, de nem minden feltételét biztosítjuk a kollektív gazdaságok kialakíthatóságának. Ahhoz, hogy a fenti tárgyi feltételek alapján előrehaladhassunk, ma a legfontosabb feladat:

kiméletlen harcot folytatni a zsirosparasztság ellen.

— A jelenlegi szakaszban — mondja a határozat — a falusi tőkés kizsákmányolás elleni harcot a zsirosparasztság korlátozásának politikájával kell véghezvinni. Ezáltal meggátoljuk a zsirosparasztságot, hogy vagyont

Felhívás

Udvarhelymegye értelmiségieire

Udvarhelymegye értelmiségiei: tanítók, tanárok, orvosok, mérnökök, bírák, ügyvédek, egyetemi hallgatók, diákok!

A Román Népköztársaság haladó értelmiségiei Bukarestben folyó évi március hó 29, 30 és 31-ikén kongresszust tartanak.

Az országos értelmiségi kongresszus előkészítésére, mi udvarhelymegyei haladó értelmiségiek folyó hó 27-ikén, vasárnap d. e. 11 órára a városi moziterembe nagygyűlést hívunk össze.

Ki akarjuk fejezni a nagy Szovjetunió által vezetett békefrontozó való tartozásunkat és csatlakozásunkat ahhoz a harchoz, amely a háborúra uszító imperiálizmus ellen folyik a kultura megvédéséért és a tartós béke megteremtéséért.

Legyünk ott mindannyian!

Az előkészítő bizottság.

„Az embereknek semmi kedvük újra
Óldosni egymást, vadul, háboruzva,
Élni akarnak féltelmetlenül.”

Hogy a munkás a műhelyben, a gyárban,
A földműves a mezőn újra bátran
Dolgozhassék, mert békének örül.”

(Tompa László: Zudulj föl belőlem, kiáltás c. verséből.)

a szegény- és középparasztság kizsákmányolásával növelhesse és korlátozzuk a mezőgazdasági munkások kizsákmányolását.

Gazdasági helyzeténél fogva a zsirosparaszt számtalan módon zsákmányolja ki közvetve és közvetlenül a mezőgazdasági proletáriátust, a szegény- és középparasztságot. A közvetlen kizsákmányolás könnyen felismerhető. Annál nehezebben a közvetett. A zsirosparaszt nem adja meg bér munkásának az őt, munkája után megillető bért. Már az egyezés megkötésekor jóval kevesebbet ígér „cselédjének”, mint amennyi járna neki, de ezenkívül a legkülönbözőbb jogcímenek von le pénzt, vagy természetbeni béréből, dolgoztatja látástól-vakulásig, embertelen lakásviszonyokat parancsol számára.

A zsirosparaszt keze azonban messze elér a faluban.

Ő maga és csallósai beleszólnak a községi ügyekbe. A zsirosparaszt rendszerint fontos szerepet tölt be az egyháztanácsban, ahol a valláson keresztül igyekszik megbéklyózni a tömegek harcoss lendületét. Termelőeszközeinek, apaállatainak, igeerőinek kikölcsönzésével, vetőmaggal, háziipari termékek előállításával és forgalombahozatalával

ezer és ezer módon károsítja meg a falvak kisembereit.

Az ellene irányuló harc tehát elengedhetetlen követelmény

a falusi és városi dolgozók szempontjából egyaránt.

A zsirosparaszt harácsolásával szemben törvényhozással, osztályjellegű adópolitikával, hiteltámogatással kell védelemben részesíteni a mezőgazdasági proletáriátust, a szegény- és középparasztságot.

A zsirosparasztságnak ilyenirányú korlátozása ellenben

„nem jelenti még a zsirosparasztságnak — mint osztálynak

— felszámolását, de meggátolja gazdasági megerősödését és korlátozza a dolgozó parasztság tömegeinek kizsákmányolását a mezőgazdaság szociálista megszervezése előkészítésének időszakában.”

A zsirosparasztság korlátozására irányuló kormányzati tevékenységgel párhuzamosan a kormányzat

messzemenő támogatásban kívánja részesíteni a szegény- és középparasztságot.

A határozat így szabja meg ezt a feladatot:

„Pártunknak fokoznia kell intézkedéseit a szegény- és középgazdaságok támogatására, hogy felemeljük technikai színvonalukat, a munka termelékenységét, valamint a termés mennyiségét és minőségét. Sokoldalú segítséget kell nyújtanunk a szegény- és középparasztok egyéni gazdasági számára, a válogatott vetőmagvak kiosztásával, fajállatok beszerzésével, olcsó hitelekkel, adóügyi könnyítésekkel, traktor- és mezőgazdasági gépkölcsönzésekkel az állami mezőgazdasági gép- és traktorállomások által nyújtott előnyös feltételek mellett.” Mindezek megszilárdíthatják majd a dolgozó parasztság bizalmát a Pártja vezette munkásosztályban és a népi demokrácia rendszerében.

Fokozottabb mértékben kellik fel bizalmát a szövetkezeli termelés iránt és állami támogatással megkezdődhetnek az első kollektív gazdaságok létrehozása.

Az ut. a szociálisták útja. A Szovjetunió példamutatásának útja. A szociálisták nagy hazájának óriási gyakorlati tapasztalatát használja fel a Román Munkáspárt és a Román Népköztársaság-kormány, hogy kivesse a dolgozó parasztságunkat az évszázados elmaradottságból,

bevonja millióit a szociálisták építésének diadalmas művébe. (A Romániai Magyar Szó-ból.)

Az udvarhelymegyei mezőgazdasági bér munkás szakszervezet konferenciája

A múltban a legjobban elnyomott és kizsákmányolt dolgozók a mezőgazdasági bér munkások voltak. Teljesen ki voltak szolgáltatva a földesurak és a zsirosparasztok kegykedvényének s nem csak a legsötétebb nyomorral kellett megküzdniük, hanem helyzetüket súlyosította a mesterségesen előidézett irástudatlanság is. A falu szegényeinek, sajnos, nem volt módja iskolába járni és így egy-két elemi osztály elvégzése után a szegény ember gyermeke megismerkedett az idegen kenyérrrel, a kizsákmányolás ezerféle módjával.

Szakszervezeteik nem voltak, ahol egyesült erővel küzdhetek volna kizsákmányolóikkal szemben, az egyéni harcot pedig hamar legyűrte a hatóság, a csendőrterror.

1944 augusztus 23 elhozta a felzabradulást a mezőgazdasági bér munkásoknak is. Egymásután alakultak meg szakszervezeteik, felismerték azoknak erejét és hovatovább mind többen sorakoztak fel mögöttük. Kezdetben az éberség hiánya miatt olyan elemek is kerültek a szakszervezetekbe és néhol a vezetőségekbe is, akiknek jelenléte nem csak, hogy nem kívánatos, hanem egyenesen káros volt a szakszervezetek életére. A tudatosan befurakított kulákság mellett ellepték szakszervezeteinket a törpebirtokosok is, akik mint szövetségeseik legközelebb állanak a munkásosztályhoz, gyűlölik a kulákságot, de másnak bér munkát nem végeznek és így érdekeiket nem védhetik a szakszervezetek.

Ezeknek a súlyos hibáknak a felismerése hozta magával, hogy a mezőgazdasági bér munkások szakszervezetét újjászervezzük, a legteljesebb osztályharc szellemében.

Megyénk területén az újjászervezést az elmúlt napokban hajtottuk végre s ma már elmondhatjuk, hogy annak ellenére, hogy sokat kizártunk szakszervezeti alcsoporthozunkból, mégis erősebbek vagyunk, mert nincsenek olyan gazdasági ellentétek szakszervezeti tagjaink között, amelyek eddig veszélyeztették szakszervezeteink nyugodt fejlődését.

A szervezés nem áll meg. A kizárt tagok helyét elfoglalják az újonnan jöttek, akik csak most ismerték fel hovatartozásukat és nem utolsó sorban a kulákság fenyegetése, rémhírterjesztése miatt távollattartották magukat szakszervezeteinktől. Ezek, ha későbbre is, de felismerték, hogy mellettünk a helyük és igyekeznek belépni sorainkba, ahol a kellő védelmet és nevelést megkapják.

Az 1949-es gazdasági terv magában foglalja a mezőgazdaságot is és most, amikor a volt földesurak utolsó mentőváltat is felszámoltuk, még nagyobb feladat vár a mezőgazdasági bér munkások szakszervezeteire.

A mezőgazdasági bér munkások nem felejtik el a szárazság nehéz éveit, amikor egy-egy liter puliszka- lisztért napokat kellett dolgozniuk a kulákoknak. Ezután még eberebben vigyáznak arra, hogy ezek a vészszopok ne szabotáljanak és ők járnak elő példájával, hogy a gazdasági tervet a mezőgazdaságban is ne csak elvégezzük, hanem felül is műjük.

Nagy gondot kell fordítanunk az önnevelésre és az irástudatlanság leküzdésére, ami, sajnos, a múlt bűne miatt ma is ránczozódik tömegcinkre.

Az állami terv végrehajtásában

legnagyobb súly a mezőgazdasági bér munkásokra nehezedik, be kell szervezniük minden bérést, minden időszaki és állandó jellegű mezőgazdasági munkást és kettőzött erővel kell fokozniuk a harcot a kulákság ellen, azon kell dolgozniuk, hogy alapos szervezésen keresztül valóban mintagazdaságokká válhassanak az állami gazdaságokat, kell leplezniük minden olyan csalékményt, amelyik gátolni igyekszik a gazdasági terv végrehajtását.

A mezőgazdasági bér munkások szakszervezetének átszervezését egyidőben megtartottuk a falusi csoportoknál a megyei konferenciák előkészítő taggyűléseket is, ahol legkiválóbb elvtársakat választottunk meg kiküldötteknek a konferenciákra.

A mezőgazdasági bér munkások minden faluban lelkesen vállalták a feladatokat és ígéretet tettek, hogy példaadó munkával mindig az élre járnak és egy pillanatig sem feledkeznek meg az éberségről és fokozottabb erővel folytatják az osztályharcot a még meglévő osztályellenesség ellen.

A megyei konferenciát f. hó 27-én reggel 8 órai kezdettel tartjuk meg. A városban plakátok hívják fel a figyelmet a mezőgazdasági bér munkások II. országos kongresszusának a jelentőségére. Ez a nap igazi ünnepe lesz megyénk mezőgazdasági bér munkásainak.

Az előkészületek láza magával ragadta többi szakszervezeteinket is, amelyek kiküldötteikkel fogják képviselni magukat a megyei konferencián és már készítik ajándék tárgyikat, amiket a mezőgazdasági szakszervezetek II. országos kongresszusának tiszteletére Bukarestbe fognak elküldeni.

Megyénk mezőgazdasági bér munkásai nagy reménységgel néznek a bukaresti II. kongresszus elé, mert tudják, hogy az ottani határozatok óriási léptekkel lendítik előre a munkásosztály életét egy emberibb jövő felé.

Uj győzelmek felé a RMP vezetésével!

B. J.

Republica Populară Română
Jud. Populară mixtă Odorhei
Nr. Dos. 497—7919

Orbán Matilda már. Gál cu domiciliul necunoscut, este citată pe ziua de 30 Martie 1949, orele 8 dim. în calitate de părtașă în procesul de divorț, intentat de soțul ei Gál Ludovic din Capâlnița. În caz de ne-prezentare se va judeca în lipsă conform legii.

Sefjudecător, Dr. Balogh Iosif.
Prim-grefier, Carol Sabău

Felhívás

Felhívjuk az állattartó gazdák figyelmét, hogy f. évi március 10-én ápr. 30-ig bezárólag a COMCAR nak eladott vagy eladásra kerülő szarvasmarhák után a minisztérium 004787 számú rendelete értelmében gyapot-fonalat osztunk.

Székelyudvarhely 1949 március 19.
Az UMGISz textilosztálya.

Csak ritkított sorokban gépet, vagy helyes és könnyen olvasható kézirással írt közleményeket fogadhatunk el közlésre.

SAKSZERVEZETI ROVAT

A parajdi sóbánya munkásai már április hónapra termelnek

A bányának ez év első hónapjaiban elért termelési eredményei mutatják, hogy a parajdi sóbánya munkásai megértették, hogy munkájuk fokozásával hozzájárulnak az ország újjáépítéséhez és a munkásság élet-színvonalának emeléséhez.

A tervezett termelési előirányzatot január hónapban 33 százalékkal, februárban pedig 34 százalékkal haladták meg. Március 8-tól kezdve a bányászok már az április hónapi előirányzatra termelnek.

A munkásság lelkiismeretes és öntudatos munkája által elértük, hogy az önköltségi ár január hónapban 20 százalékkal, februárban 22 százalékkal csökkent.

Ezt a nagyszerű eredményt a csoportok között folyó szociálistá versenyek útján tudtuk megvalósítani. Főzársegítettek az eredményhez a technikai vezetők szakszerű termelési ujtásai, de főleg a munkásság felbecsülhetetlen munkakészsége, öntudatossága és munkalendülete.

A munkában különösen kiünl Bakó Mihály elvtárs bányász csoportja, melynek tagjai: Biró Dénes, Fülöp Kálmán, Hajdó Sándor és

Miklós János és Tóth András elvtárs ács-csoportja, amelyhez Pataki István, Parajdi József és Kacsó Béla tartoznak.

Technikusaink közül kitüntek: Svoronos András mérnök, Zsigmond József bányamester, Székely Aladár főgépész és Biró Gergely fővillanyszerelő, akik a sótermelés önköltségi árát lényegesen csökkentették a szükséges üzemanyagok takarékos felhasználásával, gazdaságos elosztásával és fáradhatatlan irányító munkásságukkal.

A villamos hajtóerőt és a világításhoz szükséges áramot most egy villamos erőmű szolgáltatja központilag, így sikerült a termelésből kivonnunk a 16 HP motort, amely kb. 35.000 lej értékű üzemanyagot fogyasztott.

Ezek az eredmények kivül a munkások és a technikusok kötelezettséget vállaltak arra, hogy az üzem beruházási és gépesítési munkálatait külső segítség nélkül hajtsák végre, ami kb. 40.000 órát tesz ki és ezenkívül a termelést is a jelenlegi színvonalon fogják fenntartani.

Szász Gerely.

HOGYAN NEVELJÜNK?

Magatartás és magaviselet

Iskoláinkban nemrég volt a félévzárás. Nevelőink az új iskola első félévének nevelési eredményeit vették számba és ezt az eredményt osztályzatok formájában hozták a növendékek szüleinek tudomására. Minden ilyen mérlegkésztés bírálat a növendék munkájáról, de nem kis mértékben önbírálat a nevelő számára is.

A székelyudvarhelyi pedagógiai kör egyik ülésén érdekes probléma vetődött fel a félévi számbavétellel kapcsolatban. A felvetődött kérdést nem tudtuk kielégítően megoldani és ezért a nagyközönség elé tárjuk, hogy mindenki hozzájáruljon. Kérjük a szülőket, hivatásos nevelőket, közéletünk irányítóit, társadalmi neveléssel foglalkozó testvéreinket, hogy szívesen hozzájáruljanak a kérdéshez. Kérjük végül, de nem utolsósorban ifjúságunkat, mint a kérdésben legközelebből érdekelt felet, mondja meg ő is a véleményét, mert csakis az ifjúsággal együtt találhatjuk meg a helyes megoldást.

A pedagógiai kör ülésén a növendékek magatartásáról volt szó és általános véleményként kialakult az a megállapítás, hogy ez a magatartás nem kielégítő. Kivételektől, bár egyre szaporodó kivételektől eltekintve, a növendékek magatartása tulságosan passzív. A tanulás terén egyszerűen befogadó tevékenységre szorítkoznak, — amit jó diáknyelven magolással nevezhetnénk — a közösségi életben kényelmeskedők, közömbösek.

Kezdeményező készség

Legjobb esetben végrehajtják gépiesen a rendelkezéseket, de nincs bennük kezdeményező készség, tettvágy, bátor, harcosszellelem. A nehézségekkel szemben megtorpanók. Inkább csak mérlegelik azokat, hogysem bátran leküzdjenek.

Általános vélemény volt az is, hogy az alsóbb osztályosok közt sokkal több az érdeklődés, kezdeményezés, mint a nagyobbak között. Ez pedig szomorú képet nyújt nevelésünkről, mert úgy tűnik fel, mintha magunk nevelnénk növendékeinket szintelen, passzív, közönyös emberrékké.

Valóban, melyik nevelő merné becsületes önkritika után azt mondani, hogy nevelői módszereink a bátor, harcosszellelem lény kialakításához megfelelőek volna? Iskolai nevelésünk tulságosan csak a hibák és tulkapások nyesegetésére szorítkozik és miáltal „sikerül” az évek folyamán minden hibát kirtani, azalatt lekopik növendékeinkről az érdeklődés, a bátor kezdeményezés és kíváncsi elégedetlenség is. Nekünk pedig kemény küzdelmet kellene nevelni a nemtörődömség kényelmes hívei helyett.

Idézzük Makarenko, nagy szovjet pedagógus gunyos nyilatkozatát erről a kérdésről: „Megvárjuk, amíg a tanuló elkövet valamilyen vételt és akkor nekiállunk „nevelni”. Az a tanuló, aki nem követett el semmit, nem érdekel bennünket, nem tudjuk és nem is igyekszünk megtudni, hová, merre halad, milyen jellem fejlődik ki belőle, látszólagos magaviselete mögött. Az olyan legelterjedtebb jellemtipusok, mint az alamuszi, ... a gyűjtő, ... az alkalmazkodó, ... a szajtató, ... az élősd, ... az embergyűlölő, ... az álmódó, ... a magoló — kívül-

állnak nevelői gondoskodásunkon. Néha néha tudomásul vesszük létezésüket de egyrészt nem zavarunk bennünket, másrészt meg amúgy sem tudjuk, mit kezdünk velük. Holott gyakran ezekből a jellemekből válnak a társadalom kártékony ellenségei és nem a pajkos, fegyelmezett kis kópékból.”

A pedagógiai kör, azt mondhatnánk, vergődött ennek a kérdésnek a súlya alatt. Mit kellene tennünk, hogy változtassunk a be nem vált gyakorlaton? A sok és gyakran szétfolyó gondolat közül egy részletkérdés azonban olyan élénk vitát keltett, melyet itt közlünk, kérve a hozzászólásokat.

Horváth József, az elméleti liceum igazgatója beszámolt arról, hogy ő az osztályozás során elérte a magaviseletnek az eddigi alapon való elbírálásától. Az átlag jó magaviseletű növendékeknek 8-as osztályzatot adtak, 9 és 10 érdemjegyekkel jutalmazva azokat, akik a jó magaviselet mellett aktív közösségi munkát is végeztek és 7, illetve 6 érdemjegyekkel ítélve el azok magatartását, akik vétettek a közösség ellen.

Mint kiderült, több iskola tanárikarában merült fel a magaviselet régi módú elbírálásának kritikája és a magaviselet újértékelésének szükségessége, de tette csak az elméleti liceumban került sor. Voltak, akik örömmel fogadták ezt a bátor kezdeményezést, de merültek fel komoly aggodalmak is.

Egyik ellenetves az volt, hogy emeddig nem vezetik be egységesen ezt az újértékelő szempontot, addig az elméleti iskola növendékei indokolatlanul hátrányba kerülnek olyan iskolák növendékeivel szemben, ahol még a régi módon osztályozták a magaviseletet. Egyes hozzászólók aggódtak a szülők, vagy a növendékek érzékenysége miatt, esetleges kedvesztéstől féltek. Ezzel szemben többen úgy tartották, hogy jobb egy téves kezdeményezés, mint a maradiság. Az újítás célját mindenki helyeselte.

A magaviselet osztályozása

Nem fogadható ma el a multnak az a polgári erkölcsön alapuló felfogása, hogy az érdemel 10-es magaviseleti jegyet, aki nem követ el semmi rosszat. Ezzel a negatív erkölcsi felfogással szemben nekünk azokat a növendékeket kell kiemelnünk és jobb osztályzattal jutalmaznunk, akik tevékenyen vesznek ki a részüket a közösségi életből. Nem elégedhetünk meg a polgári erkölcs passzív jó fogalmával, hanem alkotó erényeket kell kitermelnünk, vagyis tovább kell fejlesztenünk erkölcsi kategóriáinkat a proletárerkölcs szellemében. A vita során három megoldást javasoltak a kör tagjai:

Az első megoldás a magaviseleti jegyek az elméleti liceum legújabb gyakorlata szellemében való elbírálása.

Egy másik megoldása volna a magaviseletnek a magatartástól való különválasztása. Eszerint a magaviseletet osztályoznók az eddigi módon, de külön érdemjegyet adnának, melyben a növendék közösségi alkotó tevékenységét bírálnák el. Küönös nehézséget okoz ennél a kérdésnél az, hogy mi módon lehessen a különböző képességekkel rendelkező növendékek közösségi magatartását a teljesítmények alap-

ján elbírálni. Gyelnünk kell, ne-hogy igazságtalanok legyünk a gyengébb képességű, de jószándéku növendékek kisebb teljesítményeivel, szembeállítva őket olyan teljesítményekkel, melyek a tehetségesebb és ügyesebb növendékek sokszor opportunista, látszat-megnyilatkozásaiából fakadnak.

Harmadik megoldásként Dobos Ferenc dr., a pedagógiai leányiskola tanára azt fejtette ki, hogy a magatartás megváltoztatását nem lehet az elbírálás átértékelésével kezdeni, hanem először ki kell alakítani a kívánt magatartást és csak azután bírálhatjuk azt el igazságosan. A nevelés huzamos ideig tartó, folytonos ráhatás, mely a növendék állandó befolyásolásával először át kell alakítsa a növendéket, hogy azután igazságosan bírálhassa el, A

fejlődő ifjut az új emberért folytatott küzdelmében nem hagyhatjuk magára, hanem óráról-óra mellette állva, állandóan bírálva és segítve kell nevelnünk. Az osztályozást semmiesetre sem szabad olyan varázsesczköznek tartanunk, amely egycsapásra megoldja a kérdést.

Az ismertetett nevelői kérdés nemcsak a tanítók és tanárok közös kérdése, hanem kérdése mindenkinek, aki az új társadalom számára új embert akar nevelni. Vegyünk részt ebben a társadalom-alakító tevékenységben azzal, hogy a kérdéshez hozzászólunk. A magunk részéről nyitva hagyjuk a kérdést, hogy így annak megvitatása dialektikusabb és így eredményesebb legyen.

Váró Györgyné.

AZ IFJUSÁG HANGJA

Vasöntő-lányok látogatása a pedagógiai leányiskolában

Szombaton délután nagy örömmel fogadtuk szentkeresztbányai vas-munkás elvtársnőinket, a hathónapos öntő tanfolyam növendékeit, akiket meghívtunk magunkhoz, pedagógiai leányiskolánkba. Napok óta lázasan készültünk fogadásukra s minden osztályba kirtuk a táblára igaz érzelmünket: „Szeretettel várunk”.

Huszonöt kedvesen mosolygó, munkásruhába öltözött leányt lehetett ettől kezdve látni az intézetünk osztályaiban, termeiben, vasárnap pedig a város utcáin, amint a nevezetességeket és muzeumokat nézték meg.

Szombaton este elvittük őket a József Attila irodalmi estélyünkre. Itt megismertük nagy proletár költőnk életét és munkásságát s együtt énekelve belevittük estélyünk hangulatába leirhatatlan lelkesedésünket, mellyel az egységes ifjuság első országos kongresszusát fogadjuk.

Együttlétünk alatt volt időnk él-ményeink kicserélésére. Nagy érdeklődéssel kérdezősködtünk elvtársnőink élete után. Mit csinálnak

egész nap? Hogyan kerültek az öntő-débe? Mit szolt elhatározásukhoz a család, a falu, a többi leányok? Mennyire értették meg a Párt szavát? Hogyan tudták túlhaladni a normát? Megtudtuk ugyanis, hogy két elvtársnő 70 százalékkal, többen pedig 50 százalékkal teljesítették túl a normát.

Ez a huszonöt vasöntő-lány is megmutatta, milyen hamis volt a kapitálista társadalom felfogása a nőkről, akiket régebben csak háztartási munkára tartottak alkalmasnak. A mi öntudatunkat is növelte, amikor láttuk, hogy a nők a vasöntődében is meg tudják állani a helyüket.

A vas-munkás-lányokkal való ismerkedésünkön keresztül még jobban megtanultuk becsülni a munkát és a munkást. Testvéri kezét nyújtottunk nekik s igérjük, hogy amíg ők az öntődében, addig mi az iskola padjaiban dolgozunk keményen, építve Népköztársaságunkban a szocializmust.

Bihari Irén, II. évi.

A dolgozó ifjuság egységes forradalmi szervezete

Most zajlott le a fővárosban a városi és falusi dolgozó ifjuság egységes forradalmi szervezetének alakuló kongresszusa. Ezzel megalakult országunkban is az az ifjusági szervezet, amely egybefogja az ország különböző részein dolgozó munkás, paraszt és tanuló-ifjakat és azokat a Román Munkáspárt irányításával vezeti a szocializmus minél előbbi megvalósításáért vívott gazdasági és politikai harcban.

Ahhoz, hogy e Pártunk által elénk állított feladatot elvégezhessük, tanulnunk kell, fejlesztenünk kell ideológiai tudásunkat is, hogy felfegyverkezve a tudás fegyverével, szembe tudjunk szállni a reakciók megnyilvánulásaival, akik még ma is igyekeznek demokratikus fejlődésünkben meggátolni.

Tanulmányoznunk kell a Szovjetunió dicsőséges Komszomol szervezetének útját és arról példát véve kell dolgoznunk és harcolnunk Pártunk irányításával egy boldogabb jövő felépítéséért. Az ifjuság forradalmi szervezete kérelhetetlen harcot kell, hogy folytasson világviszonylatban, a DIVSz keretében, a békéért az imperiálisták által elnyomott országok dolgozóinak felszabadulásáért, az imperiálisták teljes megsemmisítéséért és a Szovjetunió példáját követve olyan társadalmi rendszer felépítéséért, ahol nincs ember ember által kizsákmányolva.

Sztálin elvtárs, a dolgozó ifjuság szeretett vezére és nagy barátja rámutatott a Párt vezetésének fontosságára az ifjusági szervezetek szempontjából. A Párt, a munkásosztály élcsapata, amely a szocializmus felé vezető Népköztársaságunk dolgozó népét, megállapítja az ifjuság feladatait is ebben a nehéz harcban. Egyetlen kérdés sem merülhet fel, amelyre ne adná meg a Román Munkáspárt az irányítást, amelynek alapján könnyebben és hamarabb meg tudjuk valósítani nehéz feladatunkat.

Most ifjuságunk előtt az építés feladata áll, a szocializmus építése, amely egy magasabb társadalmi forma.

Munkáinkat ezután még nagyobb lendülettel kell végeznünk, Pártunk irányításával, az egységes forradalmi ifjuság szervezetében.

Ifj. Á. S.

Bemutatjuk Udvarhely megye volt földbirtokosait

A jobbágság utolsó maradványait szüntette meg kormányzatunk március 2-án megjelent rendelkezése a földesuri birtokok államosításáról.

Habár Udvarhely megye nem ki-mondottan a nagybirtok hazája, mégis az utolsó kisajátítási rendelkezés jelentős mennyiségű uralmát számolt fel.

A nép tulajdonává lett 24 birtok megyénkben a jobbágyi idők mély gyökereit melegengette, azzal a reménnyel, hogy azok újból kihajítanak és az önkényeskedés vén fája újból kivirágzik.

Ez a tavasz azonban a kizsákmányoló minden reményét lefagyasztotta. A nép nem tűri tovább a feudális maradványok szégyenfoltját a Román Népköztársaságban.

1949 tavasza igazi újjáébredés azok részére, akiket a munkásosztály harca, élén a Munkáspárttal, végérvényesen felszabadított. A gazdasági felszabadulás még 1945-ben megkezdődött, amikor a kisajátítás során megyénkben is 1449 földnélküli, vagy kevés földdel rendelkező földműves kapott 1286 hektár földet. Azóta a kisajátított földesurak mindent elkövettek, hogy az új birtokosok békés termelését megakadályozzák. Az alapítatlan pereskedések, fellebbezések, fenyegetések, sőt támadások özönét zúdították a szülőföldjükön élni akaró földműves dolgozókra. El akarták hitetni, hogy az ő »tudományuk« nélkül nem fog menni a termelés.

Nézzük meg hát egyes »tudományosan vezetett« birtokok állapotát. **Báró Daniel Ferenc** 1945-ig 1400 hektár tulajdonosa volt. Azóta pedig harmadmagával 860 hektárt birtokolt. A vargyasi szegény földművesek azt mondják, hogy itt minden a »méltóságos uré« volt. Ha valaki szárazgalyat merészelt vinni az uraság erdejéből, a »méltóságos ur« lóhátról kergette el korbácsával.

A kastélyban 36 szoba van, de a cselédnek mégsem jutott megfelelő hely, nedves oduban, kabátjával takarózva, piccsen aludt. A munkásosztály harcosainak kellett eljutniok a tanyára, hogy a szolgáló először életében paplannal takarozhassék. A padlásán három éves kukorica, a legnagyobb rendtelenség mindenütt az udvarban, dűledező épületek, szenny és piszok az egész tanyán. A személyzet fizetése 1947 óta nincsen tisztázva. A rablógazdálkodás nyomai látszanak mindenfelé.

Ilyen állapotok mellett érthető, hogy a büntudat rezkető hangján kérdezte a méltóságos ur az államosításkor, hogy lemeszarolnak-e? Nem meszarólni jöttünk, hangzott a válasz, a nép akaratát hajtuk vegre, amely a további kizsákmányolást szünteti meg.

A dolgozók nem így büntetnek, hanem félreállítják az utóból a kerékkötőket és az eddigi nyomortanyákat a jövő virágos kertjévé változtatják, ahol a kizsákmányoló elősádknak tovább nincs helyük.

Másik ilyen siralmas tanya Erdővidéken a **Szabó Dániel**, amelyet az elődei kártyán nyertek. Ez a kártyán nyert 120 hold és a 7 szobás kastély, a két állandó cseléd és a szezonmunkára alkalmazott munkája nagy kenyeret és jövedelmet biztosítottak a »kapitány« urnak.

A »kapitány urnak« a kizsákmányoló sokoldalú volt. Az átvételkor a cselédnek fizekijában több napra elegendő korpamoslék volt

elkészítve, de az átvétel óta az állami alkalmazottak nem élnek korpamoslékkel, a cselédnek keserű étele attól kezdve lekerült az étrendről. A »kapitány ur« kezéből pedig kiesett a katonáskodó korbács, mellyel a cselédjeinek magyarázta meg a parancsait.

Erdőfüle szegény lakosságát **Boga Sándor** is sanyargatta. 110 holdas birtoka a legelhagyottabb állapotban volt, szolgálja a kamrában aludt. Neki csak az volt a fontos, hogy a 176 darab juha, négy lova, négy szarvasmarhája és a többi állatai minél nagyobb hasznot hajtsanak és azokat egy éhbéren fizetett szolgálta gondozta.

Özveggy Gagy Ferencné alsóboldogfalvi lakos vigyázott arra, nehogy a 24 hektárból szegény földművesnek is jusson. Nemrég a falu lelkipásztorának adott el 5 holdat, hogy a lelkek ápolásához a földi javak se hiányozzanak. Másik 5 holdat ugyancsak egy olyan gazdag embernek adott el, akinek soha semmi köze sem volt a földműveléshez. Arra nem gondolt, hogy 14 éves analfabéta szolgálóját iskolába küldje, de volt gondja arra, hogy házában a manuísta és reakciós röpiratokat őrizze. Arra is elég ügyesnek bizonyult, hogy a szolgálóját ígérekkel fizesse ki.

Betfalván **Biró István**, volt 50 hektáros birtokán sem különb a helyzet. A gazdasági felszerelés pusztulásnak van kitéve. A cseléd bér fizetetlen. A durva bánásmód mellett a cseléd a maga kosztján élt, mert ebben a »modern« gazdaságban csak készpénzzel fizettek. 6 szobában 3 személy lakott, hogy a kisgyermekes szolgálónak ne jusson egy sem. Szegénység és éhség a dolgozónak, kényelem az uraknak, mondja a szomszédos napszámos.

Gyöngyösi Berta, a »benczedi báróné«, valamikor arról volt híres, hogy külföldön pezsgőfürdőket rendezett. Ma arról híres, hogy 1944 óta állatállományát teljesen megsemmisítette, a felszerelését tönkretette. A demokráciának nem fogok dolgozni, szokta mondani a faluban. Nem is dolgozott. A 80 hektárnyi föld nagyrészt parlagon hagyta, adóját nem fizette, de csodálatos módon a háza tele volt pontáruból származó holmikkal. A »cudarokkal« (szegény emberek) nem állt szóba, földjét csak jobbmóduaknak adta ki megmunkálás végett.

Elek Dániel 108 hektár földjét és tanyáját is elhanyagolt állapotban találták. A dűledező kerítések és az elhanyagolt épületek mutatják, hogy a tulajdonosnak csak mellékkereset volt a birtok hozama. Nem volt azonban mellékkereset a szolgálónak, aki 35 éve szolgálja a »tekintetes urékat«, de nem birt egy cipőt sem szolgáltni. A tavaszi sárban meztelűb lépked, agyongyörtört, fáradt lábaival, amíg eljutunk arra a helyre, ahol 2000 kg. kukorica volt elrejtve.

Szabó Dezső kénosi birtokost is érdemes megemlíteni. Olyan földműves ő, aki soha sem foglalkozott földműveléssel. Jő kereskedő volt, mondják, és ez valószínű is, mert 107 hektár birtokot kereskedett össze. A kisajátításkor az akkor még működő reakciósok segítségével emlezte, hogy csak a tetőn 10 hold kecskelegelőt sajátítottak ki tőle. Adójával el van maradva, de a ladanabol óra és 180 cm. hoszu aranylanc került elő.

Ebből a gyönyörű csoportból nem maradhat ki az egykori főrendi-

házi tag **Szakáts Zoltán** sem. 1945-ben a juttatott földjéről a cövekeket kidobálta és nyíltan szidta, rágalmazta a rendszert és azokat, akik az ő földjébe bele szántanak. Ez a »fess uri ember« a rendszer iránti minden gyűlöletét a volt tanyáján hagyta, tönkre tett mindent. Hihetetlen piszok és szemét az egész tanyán. Talán ha tovább ott marad a hirneves **Szakáts Zoltán**, nem is lett volna már, mit pusztítania. Saját akaratán kívül »tétlenségre« kényszerült volna.

Az elősádk nemcsak a falvakon telepedtek meg, hanem városokon is tanyát ütöttek. Ilyen elősádk harcosló volt **Orbán Endre**, aki cinikus lenézéssel fogadta a harácsolás megszűnésére érkezett kiküldötteket. Gunyos mosollyal nézte végig, hogy két ruhás kosár cipőt kerítettek elő és az eldugott 8 láda edény is előkerült. A főuri módban élő »Bandi ur« birta mindaddig, amíg a hordó borhoz értek a leltározók. Itt felháborodva tiltakozott. »Orvosságnak használom, kérem«, akarta elhitetni a jó életmódtól pirosló ur.

Az Orbán testvéreknek 86 hold birtokuk maradt az 1945-ös kisajátítás után, de ezt is elhanyagolták. Szinte önkéntelenül megismételjük demokrátiánk rendszerünk jelmondatát: »A föld azé, aki megműveli.« Legyen hát az üzérkedők, kizsákmányolók, hadiszállítók földje és minden vagyona az azt megmunkáló dolgozók közös kincse.

Orosz Károly szenterzsébeti »méltóságos urnak« több, mint 100 hektárja volt. Épületei elhanyagolt állapotban, a kuriában több üres lakrészt, sok butor, szőnyeg és más érték összehalmozva a padlásán. A gyümölcsösben 90 darab kivágott gyümölcsfa gyászolja az ur haragját, mely a termelés ellen irányult és a fák kiirtásában robbant ki. Hogy mennyire gyűlölik őt a mai rendszert és a dolgozó embert, azt ki lehet érezni az »öreg méltósága«

Munkaverseny és fontos ujtás a székelyudvarhelyi RATA-nál

A székelyudvarhelyi RATA gépkocsivezetők egyéni versenybe kezdtek az üzemanyag-megtakarítás terén. Ennek eredményeképpen a nehezen járható utak ellenére a 100 km-re megszabott 38 liter benzinfogyasztást 5 százalékkal sikerült csökkenteniök a következő kocsivezetőknek: Gedő Lajos, Sikes Gyula, Macskási András, Tamás Dénes, Cseke István és Czóguly Mihály. Az olajmegtakarítás terén Gedő Lajos 90 százalékos és Czóguly Mihály 40 százalékos eredményt ért el.

A javító műhelyben is szorgalmas munka folyik. Deé Mózes első mester fontos ujtást vezetett be, amivel a rugótöréseket 30 százalékban csökkentette. Rájött Deé Mózes, hogy a mi rossz urainkon nem elég, ha két leszorító pánt fogja össze a rugólapokat, mert azok így elég könnyen elcsuszának s így kisebb fekvési fölületre nagyobb súly nehezedvén, a rugó könnyen eltörök. Az ő ujtása tehát az, hogy még két leszorító pánttal fogatja össze a rugókat s így megakadályozza a rugólapok elmozdulását. Deé Mózesnek egy másik ujtása, hogy a motorolaj technőben keletkezett gázokat a porlasztóba vezetve, 3-7 százalékos benzín-megtakarítást ért el

szavaiból, amelyeket Lőrincz Mihály béreshez intézett: »Ha úgy lenne, mint a nagyapám idejében, agyonlőnélek benneteket.« Az Orosz féle tanyán ugyan nagy változás nem történt a jobbágság 101 évvel ezelőtti eltörlése óta. Lőrincz Mihály béres 7 sápadt gyermekével az istállóban lakott. Ijesztő emlékként megőrizték azt a korbácsot, amellyel hajdanában a jobbágyokat verték. Lőrincz Mihály tehát a korbács félelme alatt élt, úgy zsákmányolták ki mindaddig, amíg a dolgozók hatalma a korbácsokat muzeumba nem küldte, gazdájukat pedig a kizsákmányolási lehetőségtől örökre elzárta.

Ha mind a huszonnégy kisajátítottat felsorolnók, csak a csokor lenne nagyobb, de a szín nem változnék. Méreg maradna a tartalma is, amely a rendszerünket, a dolgozók hazáját mérgezte mindaddig, amíg ártalmatlanná nem tettük.

Ilyen jelentős történelmi lépésnél szükséges megemlékezni a »nemzetmentő nemesek« áruló cselekedeteiről. Szükséges megismerni harácsoló kapzsiságukat, mellyel földöntetők, vándorbotra juttattak számtalan dolgozó embert. Amerikába tanácsolták a földműveseink iparosaink nagy tömegét, mondván, hogy itt nincs megélhetési lehetőség számukra. Tényleg a dolgozónak a felszabadulásig nem is volt életheletőség. A kizsákmányolók mindent összeharásoltak, mindenkit kizsákmányoltak, őt voltak az ország, övék volt a haza.

Népköztársaságunk alkotmánya ma minden állampolgárnak biztosítja a munkához való jogát. Igy kormányunk alkalmat ad mindenkinek arra, hogy munkájával bebizonyítsa, hogy akarja és tudja építeni Népköztársaságunkat, dolgozni akar a gazdasági terv megvalósításáért. A földesurak is pontot tehetnek eddigi életükre és további munkájukkal bebizonyíthatják, hogy építők az új társadalomnak. Már eddig is többen kaptak kinevezést állami mintagazdaságokhoz, ahol bő alkalmat nyílik az új életre.

Imets János

a gépeknek hidegben való megindításánál.

A RATA székelyudvarhelyi munkásainak eredményei mellett a központ is igyekszik fejleszteni az üzemet új esztergapaddal, elektromotorral, hegesztő felszereléssel, két új autóbusszal és egy teherkocsival.

Uj pontáru-üzlet nyílt Székelyudvarhelyen

Az állami textil-üzlet igyekszik a vásárlóközönséget mentesíteni a sorbaállástól s ezért Székelyudvarhelyen a régi Kassay-bodega helyén egy új pontáru üzlet nyílt.

Az állami textil üzlet parajdi fiókja is jól működik. Ezen kívül legutóbb is rohammunkát vállaltak az üzlet alkalmazottai és vasárnap 8 községre kerestek fel, hogy a falusi dolgozókat szabad textil-áruval lássák el. Két nagy gépkocsi-rakomány árut vittek Erdővidékre és Keresztur környékére.

Szándék a textil-üzletnek, hogy az arunk a közönségbe való ilyen eljuttatását meg tovább folytatják és a megyében a legszélesebb körre kiterjesztik.

FALVAINKBÓL — FALVAINKNAK

Bibarcfalva

az egyéves munkatervért

Az egyéves gazdasági terv keretében községünk tervbe vette egy új bikaistálló építését, lakással és melléképületekkel együtt. Kulturházunk új színpadának az építése már folyamatban van. A megyei uton már hozzáfogunk egy új fahíd építéséhez. Nekifogtunk a dűlőutak és az azokon levő hidak kijavításához is.

A vetőmagvak tisztítása már megtörtént. Felkészültünk a tavaszi vetési csatára. Az összes gazdasági szerszámokat kijavítottuk, amiben részt vett községünk mindhárom kovácsa. A javításokhoz szükséges szénnek való fát a közbirtokosság ingyenesen utalta ki a községnek. A trágyát 80 százalékban már kihordtuk a mezőre.

Ezen munkák idején azonban a szervezeti élet sem szünetelt. Rendszeresen megtartottuk gyűléseinket. Pártunk minden segítségét megad nekünk, hogy munkánkat a helyes irányban vihezzük.

Ilyen szellemben munkálkodunk dolgozó népünk felvilágoztatása érdekében.

Bertalan Dániel
MNSz levelező

A vetési csata

előkészítése Erdőfűlén

Az egyéves gazdasági terv megvalósítása érdekében községünk is minden alkalmat megragad, hogy a tavaszi vetési előirányzat megvalósításával és telteljesítésével azt elősegítse.

A magtisztító központ állandóan munkában van. A tavaszi vetőmagvaknak 85 százaléka már meg van tisztítva, s amint az idő kedvezőre fordul, a tavaszi vetés zökkenő nélkül kezdődhetik. A gazdasági szerszámokat a községben most felállított két gazdasági gépjárató műhelyben javítják a kovácsok. A gazdák és a szövetkezet gazdasági gépeit gépközpontba összpontosítottuk és kijavítottuk. Most készen várják a munkák megkezdését.

Hiányosságaink is vannak. A vetőmagvakban hiányok mutatkoznak, különösen a zöldségfélékben, árpában és zabban.

Mindent elkövettünk a vetési csata sikeréért. Semmiképpen sem akarunk lemaradni, mert tudjuk, hogy munkánkkal a Népköztársaságunk egy éves gazdasági tervét segítjük elő, s ezen keresztül a dolgozók és községünk életszínvonalát emeljük.

Albert Dénes
MNSz levelező

Gagy

A régi rendszer nem törődve a dolgozó nép művelésével, megengedte, hogy községünk kultur-termet üzemhelyiséggé alakítsák át.

Ma a RMP és a MNSz helybéli szervezeteinek a javaslatára, megkezdtek a kultur-terem újjáépítési munkáját. Ebben a munkában az ifjuságunk járt legelő és 14 nap alatt 539 önkéntes munkaórát dolgozva befejezték a 800 munkaórára tervezett munkát.

A szövetkezet új helyiségbe került, aminek a kijavítását, lepadó-

lását és kimeszelését is önkéntes munkával végeztük el.

A Demokrata Nők Szövetségének helybéli szervezete karöltve az ifjusággal 64 önkéntes munkaóra alatt kimeszelte a népiszkolánk tantermeit és irodahelyiségeit.

Megindulhatott a kulturmunka is. Megalakult egy vegyes dalárda ifjakból és felnőttekből és már részt is vettek szép sikerrel a keresztúri járási kulturversenyeken.

Megalakult egy 16 tagú népi tánc-csoport is.

Barabás Zsigmond
MNSz levelező

Betfalva

Községünkben a RMP kezdeményezésére, még február első napjaiban, Molnár Albert községi bíró javaslatot terjesztett elő a népgyűlésen, hogy milyen hasznos és tanulságos lenne az ifjabb nemzedék számára, ha egy három hetes faragászati tanfolyamot létesítenének a saját maguk erejéből, hogy a többnyire tétlenségre kárhóztatott téli napok hasznos termelő munkává alakuljanak át. A közgyűlés lelkesedéssel fogadta az indítványt. Idős Győr Lajos vezette a tanfolyamot, amely végezetül igen eredményesnek mondható nem csak azért, mert a résztvevők azon valóban sokat tanultak, hanem az elkészített kész munkák értékéért is. Így mindenikük saját kezűleg készítette el a legszükségesebb gazdasági és háztartási felszerelést, mely éppen hiányzott a család készletéből és ezzel hozzájárult az újjáépítéshez.

A tanfolyamon harmincnál többen vettek részt. A munkálatok alatt a jókedv, az egymás munkája iránti érdeklődés és készséges segítség jellemezte a tanfolyamot. Olyan kollektív szellem alakult ki a közösen végzett eredményes munka időtartama alatt, mely például szolgálhat a jövőre nézve is.

A tanfolyamon résztvevők munkájának az eredménye egy csomó mezőgazdasági és házi felszerelés, mintegy 60 000 lei értékben.

Ez a tanfolyam bizonyította, hogy a jól megszervezett és kellő hozzáértéssel vezetett közös összefogásban óriási lehetőségek rejlenek, melyeket a közösség életszínvonalának az emelése érdekében kell a jövőben minden lehető módon alkalmazni és kihasználni, a nép javára.

Tapasztaltuk, hogy ha közösen, kollektíven dolgozunk, meglátjuk munkánk igazi eredményét, és közelebb jutunk a szocializmus megvalósításához.

Bokor A.

Vargyas

Sok rossz hír kering egyik másik faluról, így Vargyasról is. Akad is itt bíráltni való, de komoly vizsgálat alapján kiűnik, hogy dolgoztunk és dolgozunk. A 2000 lelkes község vetési tervét sok éjszakai munka után végre összeállítottuk. A vesési-, illetve a gazdabizottság panasz és fáradság nélkül végezte a körültekintő munkát. Kötött e munkában Orbán Dénes gazdasági felelős, Benecz Balázs községi jegyző és Máthé Péter görög, községi bíró.

Közsévközpontunk működik. A gazdasági gépek, szerszámok megjavítása 90 százalékban elkezdődött. Ebben a munkában kiűnik Nemeth Ferenc Kovács és Csiki János gépész.

Azonban nem pihent a kulturális munka sem. A Rika kulturothron vezetősége minden alkalmat megragadott a demokratikus eszmék terjesztésére. A széles népreteget, a dolgozók fiait állította be a kultur-, tánc-, ének- és színjátszó csoportokba. Teljes egészében bekapcsoltott ebbe a munkába a tantestület, úgy iskolán kívül, mint azon belül. Gyermek tánc csoportunkat is sokszor néztük gyönyörűséggel.

Középületeink ablakaiból minden este világosság szűrődik ki. Szervezetek, bizottságok, kulturcsoportok

dolgoznak és tervszerű felvilágosító és ideológiai építőmunka folyik. Apró cseprő, de igen fontos helyi jellegű dolgokat oldanak itt meg, amelyek a gazdasági terv és a szocializmus építésének nagy munkájához egy-egy alkatrészt képeznek.

Csak most, a földesuri birtokok kisajátítása, illetve államosítása után győződhetett meg a dolgozó parasztság arról a veszedelmes munkáról, amely Vargyason is, nem egyszer akadályozta sikereiket.

Sütő Károly.

Az erdővidéki községek kulturversenye Olaszteleken

Március hó első napjaiban rendezték meg Olaszteleken az Erdővidék nyolc községének kulturversenyét. Az olaszteleki kulturothron látta ez alkalommal vendégül Vargyas, Székelyszáldobos, Bardóc, Erdőfüle, Felsőrákos, Kisbacon és Bibarcfalva ifjuságát, hogy bemutassák fejlődésüket a kulturmunka terén.

A kora délutáni órákban kezdődött meg a verseny. A községek ifjusága a hatalmas, az egész színpad háttérét betöltő Népköztársasági címer előtt vonult fel, hogy legszébb táncait, szavatait és énekszámait bemutassa. Az az egység, amellyel ezen a versenyen községeink felvonultak, reményt és biztatóst jelent, hogy az ifjuság egyévesítése teljes eredménnyel fog járni.

A versenyt követő vezetőségi megbeszélés levonta a tanulságokat azokból a hibákból és tévedésekből, melyeket az egyes községek elkövettek. A jövőben minden község kulturtanácsának arra kell törekednie, hogy új tehetségeket emeljen ki és azokat vezesse színpadra. Nem célunk primadonnákat nevelni, hanem éppen az eddig érvényesülési lehetőséghez nem jutott, tehetséges ifjakat köteleységünk kiemelni, megvédeni a községi reakciók intrikájától és a fejlődés, érvényesülés felé vezetni.

Az erdővidéki községek a levont tanulságok szellemében újult erővel végzik tovább munkájukat, hogy a jövőben még szebb teljesítményt nyújthassanak.

Nagy Sámuel.

Védekezzünk a hastifusz ellen

Székelyudvarhelyen hastifuszos megbetegedések történtek. E lázas, súlyos fertőző betegség lényegében: a bélnék a megbetegedése, okozója a tifusz bacillus, mellyel a fertőzés a szájon át, ételmiszerrel vagy vízzel történik.

Hogyan terjed a tifusz, mi a fertőzés forrása és útja?

A tifuszban megbetegedett ember székletével virulens (fertőzőképes) tifusz bacillusok tömegét üríti, amely hanyagság és tisztátalanság következtében ételmiszerre, vagy ivóvízbe kerül s ezzel pedig a szájon át a gyomorba, illetve a béibe jut. Ezzel kész a fertőzés. Az átvívó lehet tehát az emberi kéz és meleg időszakban a légy is.

Hogyan védekezzünk a tifuszos megbetegedés ellen?

A megbetegedett embertársunk elkülönítése kórházba, a fertőzött székletnek oltott mészrel történő leöntése, a beteg használati tárgyainak (evőeszközök, pohár, ürülékedény, stb.) szódás vízzel történő forrása, a fehérenemű és ágynemű kiűzése.

Továbbá mindenkor, de különösen tifuszos megbetegedések idején a tejet csak felfőzve használjuk, a gyümölcsöt moszuk meg és soha ne mulasszuk el a kézmosást etkezés és a főzés megkezdése előtt. (Háziasszonyok!) Ne felejtjük el még kezdet mosni szekeles után sem. A folyóvizet s így városunkban különösen a Küküllő vizét csak felfőzve használjuk.

Az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján jó beváltak a hastifusz elleni védőoltások: oltassuk tehát be magunkat tifusz ellen.

Az oltás ingyenes, bármelyik orvos a nála jelentkezőket díjtalanul beoltja.

K. G. dr.

Szerkesztői üzenetek

Szilveszter Dénes MNSz levelezőnek, Nagykele. Irjon községéről ne csak kulturális vonatkozásban. Irjon a legidősebb kérdésekről, a községben történt eseményekről, amik a lakosságot érdeklik.

Székely Lajos MNSz levelezőnek, Telekfalva. Beküldött cikkek tulságosan terjedelmes. Mint heti lap, nem tudunk ilyen hosszú cikkeket leközozni. Írása jó és várjuk legközelebbi rövidebb beszámolóját, amelyik a jelenlegi kérdésekkel foglalkozik.

Deák László, Etéd. Lapunkban verseket nem szoktunk közölni. Versét illetékes helyre továbbítottuk.

Gergely Dénesnek, Hodgya. Amint már írtuk, arra kérjük, hogy ne nagy általánosságban írjon, hanem pontosan megnevezve a gazdag kizsákmányolót és a szegény kizsákmányoltat is. Ilyen értelmű cikket várjuk.

Szilveszter Gergely Siklód, Kis L. József Székelypálfalva, Ilyés Géza Zetelaka, Gedő Irén Etéd, Szabó Piroska Alsósófalva, Kacsó Sámuel Alsósófalva. Az ifjuság egységesítésével és az ifjusági kérdésekkel kapcsolatban olyan cikkekre van szükség, amelyekből adatok alapján látszik, milyen irányban fejlődik az ifjuság, miért jelenős az egységesítés, hogyan látják községük életét, a községben folyó munkákat? Következő leveleikben törekedjenek adatszűrés ramutatni az ifjuság előrehaladására, fejlődésére is.

B. P. Szolokma. Aláírás nélkül érkezett leveleket nem közölünk. Közölje kilitét, mert nekünk tudnunk kell, ki vállalja a felelősséget a levél tartalmáért.

ISMERJÜK MEG A SZOCIÁLIZMUS HAZÁJÁT

A kolhozok társadalmi tulajdonának fejlesztése és megszilárdítása a Szovjetunióban

A szovjet-hatalom 30 éve alatt elért mezőgazdasági siker nem a földművelés egyszerű fellendülését jelenti, hanem ez a szociálista rendszer és a kolhozépítés győzelme a falvakban. A kolhozok szervezésének éveit alatt a bolsevik-párt óriási munkát végzett, utat mutatva a kolhozoknak, hogyan kell a szociálista elvek alapján megszervezni a munkafolyamatot, elosztani a jövedelmet, kihasználni a termelő eszközöket.

A kolhozépítés tapasztalatait a mezőgazdasági termelőszövetkezet alapszabályaiban foglalták össze, mely a kolhozélet alaptörvénye. A termelő szövetkezetek évről évre gazdagodnak. Mezőgazdasági termelésük növekedik. A magas ártermelés biztosítja a jövedelem állandó emelkedését. Az első öt éves terv végén, 1932-ben az egy kolhozra eső átlag pénzjévedelem 21.700 rubelt tett ki. A második öt éves terv végén elérte az 58.800 rubelt, 1944-ben 114.100 rubelre emelkedett.

Beruházások

A kolhozépítés legfőbb feladata a szociálista tulajdonnak és a társadalmi gazdaságnak megszilárdítása és gyarapítása. E célból minden évben a kolhozok pénzjévedelméből egy bizonyos rész a köztulajdon fejlesztésére fordítandó.

A kolhozok minden évben hatalmas beruházásokat eszközölnek. 1932-ben egy kolhozra átlag 4100 rubel beruházás esett, 1937-ben 12.700 rubel, 1944-ben 30.500 rubel. Így például csak 1940-ben 101.437 gazdasági épületet és 8023 kulturcélú szolgáló épületet építettek az ország kolhozaiban.

A munka termelékenységére

Lenin arra tanított: „A munka termelékenysége végeredményében a legfontosabb, a legelsőbrendű az új társadalmi rend felépítésében.” A kolhozok e téren elért eredményei felmérhetetlenek.

Míg az önálló parasztgazdaságban egy hektár vetésterületre 20 munkanap kellett, a kolhozokban csak 10 munkanap kell éppen a munka termelékenységének hatalmas arányu emelkedése következtében.

Míg az önálló parasztgazdaságokban egy munkanap átlag 31 kg. gabonát eredményezett, a kolhozokban egy munkanappal 98 kg. búzát termeltek. A kolhozok munkatermelékenysége tehát több, mint háromszorosan felülmulta a parasztgazdaságok munkatermelékenységét. Ez főleg a gép- és traktorállomások segítségének köszönhető.

Hasonló fejlődést mutat a szociálista munkafegyelem megszilárdulása. A munkatermelékenység növekedése a kolhozokban lehetővé tette a mezőgazdasági munkaerő felszabadítását, az ipar, az építkezés, a közlekedés számára.

A nő a kolhoz-munkában

Míg a cári Oroszországban nehéz és sivár volt a nő sorsa, az októberi szociálista forradalom óta a szovjet-nő eddig ismeretlen munka-hősiességről tett tanúságot a kolhozépítés történetében. A nagy honvédő háborúban a

női munka még nagyobb jelentőségre tett szert, amikor a kolhoztermelés majdnem összes terhe a nők vállain nyugodott. A nő aktív szerepet játszik a kolhoz-igazgatás munkájában, mint kolhoz-elnök, alelnök, könyvelő, hivatalnok, csoportvezető, stb.

Az egész ország ismeri a gruziai Ingini falu termelőszövetkezetének szerény kolhozistáját, Xenia Szárszaniát, aki az általa megmunkált földterületen 27.000 kg. teát termelt, a szibériai Anna Kartavut, aki kiváló eredményeket ért el a burgonyatermesztés terén. És még számos falusi kolhoznőt lehetne felsorolni, akik munkahőstetteikkel dicsőséget szereztek maguknak és szovjet-hazájuknak.

Egy milliomos kolhoz

A felismerhetetlenségig megváltozott a parasztok élete a szovjet-hatalom alatt. Például a Molotok-kerület egyik élenjáró termelőszövetkezetének 369 tagja van (106 család). A kolhozterület 950 hektár. Ebből a földből 470 hektár szántó, 183 hektár kaszáló, 83 hektár legelő. Melegágygazdaságuk 1900 rámával 400 négyzetméter területet foglal el. A kolhoznak tehenészete, sertéshizlalója, juh-, nyul- és baromfi-tenyésztése van. A gazdaságban 75 ló dolgozik. Nagy segítségükre van a gép- és traktor-állomás. A kolhoz ma már többszörösen milliomos, évi tiszta

jövedelme meghaladja a 2 millió rubelt. Hatalmas átlagtermést ért el. Hektáronként 21 mm. gabonát, 182 mm. burgonyát, 260 mm. zöldséget termelt. Egy tehén átlag évi 2.000 liter tejet adott, egy anyadisznó 21 malacot. Segédüzemei, malma, fűrésztelpe, asztalos-műhelyei vannak.

Pontosan és becsületesen betölti a kolhoz is az állammal szembeni kötelezettségeit, azokat önként tul is teljesíti. Mégis tagjainak a munkanapegység magas pénzbeli és természetbeni kifizetését teszi lehetővé.

Ime a jövedelem-elosztás példáiul 1945 évben:

Egy munkanapra egy kolhoztagnak jutott a jövedelem elosztásnál: 8 rubel, 45 kg. gabona, 32 kg. főzelék és burgonya, 2 kg. takarmány.

Az évi munkanapok összeségére pedig 12.595 liter tej és 568 kg. hus jutott.

Ezen adatok a kollektív munka hatalmas erejéről beszélnek.

Tanulság, a termelő szövetkezetek társadalmi gazdaságának létesítése és megszilárdítása a szociálista termelés erejének és felsőbbrendűségének utja. Ezeknek a továbbfejlesztése a termelő-szövetkezeteket és tagjaikat jómódúvá teszi és egyúttal biztosítja az ország számára a mezőgazdasági termékek bőségét.

ARLUS-KÖZLEMÉNYEK

Hetenként jelenik meg az ARLUS képes lapja, a Veac Nou

Az ARLUS abban a munkában, amelynek célja a román-szovjet barátság kimélyítése és a Szovjetunió népei munka eredményeinek, a szociálista ideológiának megismerése, nagy jelentőségű elgondolást valósít meg akkor, amikor az eddig havonként megjelent Veac Nou című képes folyóiratot hetenként jelenteti meg. A lap hetenkénti megjelentetésével az ARLUS még jobban akarja szolgálni a szociálisták építését országunkban és a béketábor erőfeszítéseit a béke megóvása céljából.

A hetenként megjelenő Veac Nou a dolgozó nép képes hetilapja lesz és ezért egyetlen egy dolgozónak sem hiányozhatik asztaláról. Ebből a lapból országunk dolgozói megismerik a Szovjetunió népét, munkáját és a béketábor harcát. De megismerik ebből a lapból Népköztársaságunk dolgozóinak eredményeit, amelyek a munkásosztály élcsapatának, a Román Munkáspártnak irányításával és vezetésével ér el. Látni fogják a szociálista munkaversenyek óriási jelentőségét és az életszínvonal fejlődését, a kollektív

KORUNK KÖNYVEI

P. Vintila: A szovjetcsalád

Az Orosz Könyv Falu Könyvtára címmel új sorozatot indított, hogy a falvak népével a Szovjetunió megvalósításait és a szovjet-irodalmat megismertesse. Ebben a sorozatban jelent meg P. Vintila: A szovjetcsalád című munkája.

A szerző a bevezetésben megvilágítja a család keserves helyzetét a cári uralom alatt és a kapitálista országokban általában, majd leírja a család helyzetét a Szovjetunióban, ahol ez az intézmény igazságos alapokon, a férfi és a nő közötti egyenlőség alapján nyugszik.

A továbbiakban rámutat arra, hogy a szovjetcsaládról, mely a tökéletes egyetértésen, egyenlőségen, kölcsönös megbecsülésen alapszik, a szovjet-állam nagymértékben gondoskodik és támogatásban részesíti. Végül foglalkozik a gyermekek családi és iskolai nevelésével.

gazdasági rendszer megteremtésének alapjait.

Az ARLUS vármegyei szervezete felhívja minden dolgozónak a figyelmét a Veac Nou heti számaira és kéri, hogy minél idősebben rendeljék meg a vármegyei szervezeten keresztül a Veac Nou t. Minden intézménynek és vállalatnak ebből az újságból is el kell sajátítania a szociálista munka-módszerek gazdag tapasztalatait. Minden Arlus-kör részére 1 példányszámot fog kapni

Szakszervezeti kiskönyvtár

I. BORSCSENKO:

1. Marx és Engels a szakszervezetek szerepéről a tőkés társadalomban.

2. Lenin és Sztálin a szakszervezetek szerepéről az imperializmus időszakában.

E két tanulmányt indította az Országos Szakszervezeti Tanács Kiadója új sorozatát, a „Szakszervezeti kiskönyvtár”-at. A szerző, a moszkvai felsőfokú káderiskola előadója, a szakszervezeteket keletkezésüktől kezdve napjainkig fő jellegzetességükben ismerteteli, megvilágítja sajátosságait és minden dolgozó számára értékes tanulságokat von le.

A. MOROZOV:

A dolgozók elnyomódása a tőkés társadalomban.

A „Szakszervezeti kiskönyvtár” 3-ik száma, minden kihasználható égető problémájával foglalkozik és megvilágítja, hogy a bémunkás a tőkésrendszerben valójában bérrabszolga és hogy a kapitálista iga alatt nincs más felszabadulási lehetőség, csak a burzsoázia hatalmának megdöntése és a proletárdiktatura megteremtése.

Az Ifjúsági Könyvkiadó

(Editura Tineretului)

kiadásában megjelenik

N. Bogdanov: Jurij Szmirnov.

A. Venclova: Marit.

A. Gájdár: Messzi tájak.

N. Krupszkaja: Lenin gyermekévei és serdülőkkora.

Szabotázs-ítéletek

A székelyudvarhelyi törvényszék szabotázs-bírósága Bardóczi Sándor 45 éves székelyudvarhelyi lakost 2 hónapi elzárásra ítélte, Zillmann Alfréd 44 éves székelyudvarhelyi lakost pedig 10 000 lej pénzbírsággal sújtotta. Lakatos Vilma 35 éves székelyudvarhelyi lakost forgalmi adó eltitkolásáért 5000 lej pénzbírságra ítélte, Koncz Tibor oklándi vendégöltést tilos pálinka-kimérésért ugyan csak 5000 lej pénzbírságra ítélte. Lakatos Dénes 22 éves és Sebestyén Irma 19 éves malomfalvi lakosokat fejenként 4000 lej pénzbírsággal sújtotta, mert tiltott vaj- és túró-áruláson csípték rajta.

Tudomány és értelmiség

„A legfontosabb termelő erő — mondotta Marx — a tudomány”, — munkásai, az értelmiségiek fontos szerepet töltenek be a társadalom életében.

„A tudomány eredetét kutatva megállapíthatjuk — mondotta Gheorghiu-Dej — hogy a tudomány nem születhetett és nem fejlődhetett ki az ókor önkényuralmi államaiban... hiányoztak hozzá a sajátos szociálpolitikai feltételek: a szabadság és a demokrácia.”

A tudomány, a művészet — azaz a kultúra a klasszikus demokrácia hazájában, az ókori Görögországban s annak fővárosában, Athénben indult virágzásnak. Csak a demokráciában, amely a nép uralma — ha kezdetén még kis körre szorult is — fejlődhetik előre a kultúra, dolgozhatik szabadon a kultúra munkása, az értelmiségi. Minél szélesebbkörű a demokrácia, minél nagyobb tömeget ölel fel magába, annál nagyobb a lehetőség a tudomány fejlődésére. A tudomány ezért elválaszthatatlan a demokráciától. A tudomány munkása, aki a reakciót szolgálja, a tudomány árulója válik.

A történelem folyamán számos példáját látjuk annak, hogy a zsarnokok, az elnyomó osztályok a tudomány ellenségei voltak, elletették, hogy a tudomány a dolgozók közkincsévé váljék, üldözték a tudományt s annak képviselőit.

A középkor inkvizíciós törvényszéke máglyahalálra ítélte a tudós Giordano Brunót s Galileit, aki bebizonyította, hogy a föld mozog, a bolygóknak a föld felé való visszavonására kényszerítette, mert ellentétben áll a biblia tanításaival. Feljegyezték, hogy az ősz tudós a tárgyalás után így kiáltott fel: „és mégis mozog a föld!” Ezt a tényt pedig sem az inkvizíció, sem az uralkodó osztályok semmiféle hatalmi szóval, vagy tettel nem tudták megváltoztatni.

Ugyancsak a középkorban Torquemada Tamás, Spanyolország inkvizitora, nagy nyilvánosság előtt hatalmas máglyákon égette el a tudományos könyveket s a fasiszta barbárok ugyanezt a „kulturcselekedetet” hajtották végre Berlin piacán, amikor néhány száz deszgerált alak örömjongása közepette 10.000 méterhátsányi tudományos és klasszikus szépirodalmi munkát égettek el. Így kerültek máglyára Gorkij és Barbusse, Heine és Victor Hugo, Romain Rolland és Einstein munkái, a hitlerista „kultúra” nagyobb dicsőségére. Maga Göbbels jelentette ki: „Az értelem veszélyes a jellem kialakulására... Mindennel torkig csogyok már, ami szellemi, a gyomrom kavarodik fel minden nyomtatott betűtől.”

A XV. századbeli olasz reneszánsz egy új társadalom küszöbén, mely a régivel szemben haladást jelentett — emlékezzünk vissza Mátyás korára — a tudomány fejlődését hozta magával. Mátyás a nép választása folytán került a hatalomra s udvarában a tudomány felvirágzott.

A tőkés rendszer, amely a hűbériséggel szemben fejlődést jelentett, a tudománynak addig soha nem tapasztalt fejlődését hozta magával, a társadalmi forradalommal velejárt a kultúrforradalom.

„A burzsoáziának a történelemben való szerepe minden ízében

forradalmi volt.” „A burzsoázia egymaga alig százesztendősi osztályuralma alatt tömördekebb és tengernyibb termelőerőt alkotott, mint az előtte élt nemzedékek együttese”, — írják 1848-ban Marx és Engels a Kommunista Kiáltványban.

A polgári kultúra, tudomány és művészet a hűbériség elleni változatos harcban vált haladóvá. De mihelyt a burzsoázia hatalomra került, megváltoztatta a küzdelem irányát. Az osztályharc már nem a hűbéri maradványok felszámolásáért folyik, hanem a burzsoázia hatalmi pozícióit veszélyeztető munkásosztály ellen.

„A burzsoázia helyesen látta, hogy minden fegyver, melyet a hűbériség ellen kovácsolt, el-lene fordult, hogy a művelődés minden eszköze, amelyet megteremtett, fellázadt az ő civilizációja ellen, hogy minden istenség, amelyet létrehozott, elpártolt tőle.” (Marx)

A forradalmi munkásosztály elleni harcában a burzsoázia ellenforradalmi erő, konzervatív, majd mindinkább reakciós lesz.

A polgári kultúra XVIII. és XIX. századbeli képviselői még a haladás élén járnak: a francia enciklopédisták, Diderot, D'Alembert, Voltaire és Rousseau. A polgári forradalmak élén mindenütt az értelmiségiek legkiválóbbjai állottak, Párizsban úgy, mint Bécsben, Budapesten, úgy, mint Bukarestben. A XIX. század derekán megkezdődik a polgári kultúra hanyatlása, a tőkés gazdaságnak imperiálistmussá való fejlődésével pedig beáll a polgári tudomány és művészet katasztrófális csődje.

Az osztályharc döntéshez közeledik s a régi társadalom bomlása szinte láthatóvá válik. A Kommunista Kiáltvány szerzői ezt írják:

„Amint azelőtt a nemességnek egy része a burzsoáziához pártolt át, úgy pártol át most a burzsoázia egyrésze a proletárisághoz, főképpen a burzsoá ideológusokhoz az a része, amely felemelkedett olyan magasra, hogy a történelem egész folyamatát elméletileg is át tudja érteni.”

Marx Károly és Engels Frigyes a tudományos szociálistmus megalapítói, a proletáriátus nagy tanítómesterei, társadalmi származásuknál fogva a polgári értelmiséghez tartoztak.

Lenin és Sztálin tovább fejlesztették Marx és Engels tanításait, élére állottak annak a harcnak, amelyet az orosz haladó értelmiség a múlt század derekán a nép érdekében megkezdett, vezették a munkásmozgalmat a kapitálistmus ellen, az új szociálistta társadalom felépítéséért.

A polgári értelmiség nagy része azonban elárulta a tudományt, a reakciót szolgálta.

A rabszolga és hűbéri társadalomban még kevés az értelmiség. A termelőerők fejlődésével a tudomány is fejlődik, nő az értelmiség szerepe a társadalomban.

Az osztályharc kieleződésével a burzsoá társadalomnak mind több és több értelmiségire van szüksége, aki a bonyolult munkafolyamatot végzi, az állam gépezetét működteti s akinek az a feladata, hogy a kizsákmányolt osztályokat politikai és szellemi sötétségben tartsa.

A kapitálistta társadalom „meg-

fizetett bér munkássá tette az orvost, a jogászt, a papot, a költőt és a tudóst egyaránt.” (Marx és Engels K. K.)

Hogy ezt a megfizetett szolgai szerepet elkenőzzék, az értelmiséget osztályfeletti csoportnak nyilvánították s munkájuk minden termékét — osztályfeletlinek.

Ezt a hazugságot leplezte le Lenin „Kik a nép barátai” c. művében:

„Az értelmiség összetétele éppoly szembeütő, mint az anyagi javak termelésével foglalkozó társadalomé, míg az utóbbiban a tőkés uralkodik, addig az előbbiben a burzsoázia szerencselovagjainak és zsoldosainak egyre gyorsabban növekedő bandája a hangadó — az a megelégedett és nyugodt „értelmiség”, amely nem szereti az ábrándokat és jól tudja, mit akar.”

A tőkés társadalomban úgy a szellemi, mint a fizikai munka adás-vétel tárgya. A piac törvényeitől függ az értelmiség bére is, amelynek alsóbb rétege a túltermelési válságok következtében mindinkább a bér munkások osztályfelfogásához közeledik. Ezenkívül a polgári társadalom egyes becsületes értelmiségei eljutnak annak a belátásához, hogy a proletáriátus győzelme elkerülhetetlen, hogy a proletáriátus ideológiája az egyetlen haladó világnézet és a munkásosztályhoz csatlakoznak.

A Nagy Októberi Szociálistta Forradalom új utat mutatott és új lehetőségeket nyitott az értelmiségiek számára. Megteremtette az új típusú értelmiséget, a szovjet-értelmiséget, a munkások, parasztok és egyéb dolgozók soraiból.

Ez az értelmiség felszabadult a tőke mindenható rabszolgaságából s mint a szociálistta haza egyenrangú építője, a leghaladottabb világnézet: a marxizmus-leninizmus birtokában, nem a néptől elszakadt „osztályfeletti” rabszolga többé, hanem a leghaladottabb demokráciának, a szovjetdemokráciának szabad kulturmunkása.

A második világháború sok értelmiséginek felnyitotta a szemét. Mindenki előtt láthatóvá vált, hogyan alakul át a szociálistmustól való félelmében a polgári állam fasiszta állammá, hogyan válik a kultúra ádáz ellenségévé s hogy a fasiszmus, mint a demokrácia tagadása összeférhetetlen a tudománnyal.

A második világháború nagy erkölcsi próba elé is állította az értelmiséget. A német értelmiséget, mondhatni, majdnem egészében megfertőzte a náciizmus. A francia, jugoszláv, norvég, holland és dán értelmiséggel szemben, amely az ellenállási mozgalom első soraiban harcolt a kultúra ellensége — a hitlerizmus — ellen, a csatlós államok értelmiségének jó része a nemzet és kultúra árulója lett. Elfordult a demokráciától és a tudomány árulója lett.

A második világháború befejezése után, amikor nyilvánvalóvá vált a fasiszmusnak nemcsak katonai, hanem ideológiai veresége is, az egész világon, még az imperiálistmus hazájában, Amerikában és Angliában is az értelmiségiek körében határozott balrafordulás mutatkozik.

A múlt év őszén Wroclavban megtartott értelmiségi világkongresszus is igazolja ezt a megál-

lapítást. A világ legjobb értelmiségei jelentek meg a hitleri barbarizmus szétlúta ősi lengyel kultúrvárosban és fogadalmat tettek, hogy tetteikkel fognak harcolni az imperiálistmus ellen a világbékeért, a kultúra megmentéséért.

Óriási jelentősége van annak a béketalor szempontjából, hogy a határozatot 389 kiküldöttből 371-en hagyták jóvá, mindössze 11-en szavaztak ellene és 7-en tartózkodtak a szavazástól.

A 46 országból összegyűlt kiküldöttek Ehrenburg szavai szerint „közös nyelvet” találtak.

Az angol Haldane professzor azt mondta:

„Azt mondják, a marxizmus nem része a nyugati kultúrának, de a kereszténység igen; nos, Jézus ázsiai volt, Marx európai, viszont Hitler nyugati volt.”

Jean Boulier páter, a párizsi katolikus egyetem nemzetközijogi tanára így fogalmazta meg a keresztény értelmiség feladatait:

„A kereszténynek a modern közösségben is jó polgárnak kell lennie, ez természetesen azt jelenti, hogyha faluja, városa, állama kommunista, akkor teljes szívvel kell dolgoznia a gyárban, a mezőgazdaságban, sőt a felső tanácsokban is”, majd így folytatta, „ha pedig a társadalom polgári, hogyan fogadhatja a keresztény ember e polgári társadalom alaptörvényét, azt, amelynek végül minden más törvény engedelmeskedik: a pénzkeresés törvényét? Keresztény ember nem szolgálhat két urát, nem szolgálhatja egyszerre az Istent és a pénzt. A keresztény ember számára csak az az igazán isten-ellenes, aki a pénzt imádja.”

A szovjet-delegáció vezetője, Fágyejev kérés nélkül mutatott rá arra az utra, amelyet a haladó értelmiségnek követni kell: „A haladó értelmiségnek a dolgozó tömegekkel együtt kell haladnia, különben mehet a száműzetésbe, vagy úgy kell táncolnia, ahogy a reakció füttyül.”

A wroclavi kongresszus határozott utat mutatott az egész világ haladó szellemű értelmiségei számára. Ez az ut, a harc útja a békéért és a kultúráért. Nem elég csak a háborút nem akarni, cselekedni is kell.

A kongresszus az egész világ szellemi dolgozóit felszólította, hogy minden országban hívjanak össze kongresszusokat és szervezzenek országos bizottságokat a béke védelmére.

A haladó értelmiség élén — a kommunisták állanak. Zsdánov azt követelte a kultúra kommunista munkásaitól, hogy ne az események után kullogjanak, hanem szenvedélyes harcosai legyenek a kommunizmus ügyének, „a nép élgárdájában meneteljenek és mutassák meg a népnek a fejlődés útját”.

A fasiszmus az emberiség, a kultúra ellensége. Ma az amerikai imperiálistmus akarja folytatni Hitler dicsőtelenül elbukott harcát a fejlődés ellen. Amint a fasiszmust, úgy kell gyűlölnünk tehát a kultúra új ellenségeit is. Ahogy azt Ilja Ehrenburg fejezte ki a kongresszuson megtartott nagyhatású beszédében. „Az imperiálisták elleni gyűlölet — a kultúra szeretetéből kell, hogy fakadjon.”

Feladatok a vetési tervvel kapcsolatban

Az egyéves gazdasági terv megvalósításában a mezőgazdasági szektor dolgozóira nagy feladat hárul. Ezeket a teendőket állandóan felszinen kell tartani és mindent meg kell tenni az elkészített terv végrehajtása és tullepése érdekében.

Egész munkásságunk arra kell, hogy irányuljon, hogy a mennyiségi és minőségi tervek megvalósuljanak. Ezek szerint nem csak az a fontos, hogy a szántóterületeinket bevéssük, hanem igen fontos a munkálatok kellő időben és megfelelő technikai eljárások betartásával való elvégzése. A területek bevetésével biztosítjuk a terv mennyiségi végrehajtását, a megfelelő talajmunkálatok alkalmazásával, a vetőmagvak kiválasztásával, azok tisztításával, csiráztatásával, csávázásával és a jókarbantartási munkálatok kellő időben való elvégzésével pedig biztosítjuk a terv minőségi megvalósítását.

A vetési bizottságok által elkészített és kiadott vetési és munkaterv alapján minden gazda tudja már, milyen feladata van és mit kell elvégeznie a vetési kampánnyal kapcsolatban.

Ha ellenőrizzük az előkészítőmunkálatok menetét, megállapíthatjuk, hogy azok jó mederben folynak megyénkben.

A trágya kihordása befejeződött, a vetőmagvak kiválasztása és tisztítása gyors ütemben folyik. Az előkészítőmunkálatokban az oklándi járás községei tüntek ki.

Maholnap kezdődik a szántásvetés, ezért feltétlenül szükséges a mezőgazdasági gépek és eszközök kijavításának befejezése és az elvetendő magvak csávázása. A minőségi termelés érdekében szükséges, hogy egészséges vetőmagot juttassunk a földre. Ezt szolgálja a vetőmag tisztítása, amit a csávázással kell kiegészíteni a községenként működő csávázási központokban található utasítások szerint. A csávázatlan vetőmag beteg növényt hoz létre és így lényeges termésvesztést okoz.

A tervszerű gazdálkodás bevezetésével a múltban alkalmazott vetési tervünk lényegesen megváltozott: a talaj és az éghajlati viszonyoknak megfelelően, a vidékünkön jól bevált növények vetési területeit szaporították, a termelni nem kívánt növények rovására. A változtatás által és a tavalyi gyengébb termés következtében bizonyos mennyiségű vetőmaghiány mutatkozik, főleg a zabban, tavaszi búzában, árpában és krumpliban.

A terv végrehajtása érdekében és ezen hiányok fedezésére kormányunk úgy intézkedett a dolgozó parasztság megsegítése felől, hogy tavaszi buza, árpa és zab vetőmagot ad kölcsön. A kölcsönadott vetőmagmennyiségek, csak a termés betakarítása után, 10 százalékos többlettel fizetendőek vissza. A megye területén be nem szerezhető többi magokat pedig a szövetkezetek fogják piaci áron felvásárolni és a gazdák rendelkezésére bocsátani.

Amint láthatjuk, kormányunk minden lehetőséget megtesz a vetési kampány sikeres elvégzése érdekében, támogatva a dolgozó parasztságot úgy vetőmaggal, technikai irányítással, mint összes intézkedésével is.

Pártunk irányítása mellett harcoljunk a munkálatok sikeres elvégzéséért, a mezőgazdasági terv végrehajtásáért és annak túlhaladásáért,

emelve ezáltal a dolgozók életszínvonalát és ténylegesen hozzájárulva a szocialista társadalom felépítéséhez országunkban.

Horváth Géza.

Felhívás

Felhívjuk úgy a városi, mint a vidéki kertészek és háziasszonyok figyelmét, hogy Székelyudvarhelyen az Ardealul állami fűszerüzlet Kossuth-utcai fiókjában az alább felsorolt faj vetőmagnagvak korlátlan mennyiségben kaphatók: korai káposzta, késői káposzta, karalábé, kárfiol, murek, petrezselyem, hónapos retek, téli fekete retek, peszternák, celler, kelkáposzta, saláta, vöröskáposzta.

Felhívás a nyugdíjasokhoz

A Közalkalmazottak Udvarhelymegyei Egységes Szakszervezete felhívja a megye területén lakó és a szakszervezet kötelekébe tartozó nyugdíjasokat (és minde a szakszervezetünkhöz tartozó más tagot is), hogy a szakszervezeti választásokra való tekintettel tagsági díjikat 15 nap alatt rendezzék, mert ellenkező esetben a választásokon nem vehetnek részt és mindazokkal az elvtársakkal szemben, akik 8 heti tagsági díjjal hátrálékban vannak, a szakszervezet vezetősége az alapszabályok szerinti intézkedéseket lesz kénytelen fogatosítani.

Székelyudvarhely, 1949 márc. 21.

Kertész János titkár.

A népi turisztikai hivatal közleménye

A népi turisztikai hivatal célja a turisztika minden ágának megszervezése és fejlesztése a nép széles rétegei között. Népszerűsíteni kell a turisztikát, ismertetni a munkásszállókkal országunk természeti szépségeit, gyógy-, üdülő-, és fürdőhelyeit.

A népi turisztikai hivatal Kossuth-utca 60 szám alatti székházában a dolgozók minden nap délelőtt 9-11 óra között 3-7 óráig beiratkozhatnak a turisztikai hivatal szövetségének udvarhelymegyei fiókjába. A tagsági költségcske ára 10 lej. A tagsági díj havonta 10 lej.

A tagok kirándulások alkalmával utazási kedvezményben részesülnek.

Kérjük munkás testvéreinket, ifjainkat, akik szeretik a természet szépségeit, iratkozzanak be szövetségünkbe, minél nagyobb számban.

A vezetőség.

Szerkesztői üzenetek

Boda Gyulának, Erdőfüle. Köszönjük részletes beszámolóját. A legtöbb híre azonban már rég időszerűségét veszítette, mert több hónapos. Kérjük, számoljon be a község életéről, ne csak a „koordináló bizottság” munkájáról. Nem annyira arra kíváncsiak az olvasók, hogy ki, milyen előadást tartott, hanem a község életére, az osztályharc megnyilvánulásaira, a vetési előkészületekre, a gazdasági tervbe való bekapcsolódásra stb. Ilyen irányu levelét várjuk.

Péter Jánosnak, Olke. Versek közlésével nem foglalkozunk. Forduljon költeményeivel olyan laphoz, amelyik verseket szokott közölni.

A pedagógiai leányiskola József Attila emlékestje

József Attila nagy magyar költő emlékére, aki Patófi és Ady költészetének forradalmi továbbvivője volt, rendezett szép emlék-ünnepélyt a pedagógiai leányiskola március 19-én este. Az esemény rossz idő ellenére az ifjúság, aki legtöbbet tanulhat József Attilától nagy számban vett részt az ünnepélyen. Keresztes Vilma IV. osztályos növendék világosan ismertette József Attilát, mint a szocialista realizmus magyar képviselőjét, majd Szabó Ildikó III. osztályos növendék tartott előadást József Attila életéről, míg közbeszólt szavallatok mutatták be költészetét. A szavallatok közt több művészi színvonalu volt és a megzenésített József Attila-verseket éneklő kar kifünő teljesítményt nyújtott, a hatvan tagu szavallókar pedig hatásosan adta elő a költő Tömeg című versét.

Az estély alkalmas volt arra, hogy a közönség által oly kevéssé ismert nagy költőt, József Attilát, közelebb hozza Székelyudvarhely dolgozóihoz, ezért különösen sajnálhatják, akik elmulasztották.

Színházi műsor

Jelentettük már, hogy a sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Színház 3 napos vendégszereplésre Székelyudvarhelyre jön.

Az előadások műsora: március 30-án, szerdán d. u. 4 és este 8 órakor Ócskavas nagyban, Kanin Garson vígjátéka, Szemlér Ferenc fordítása. Március 31-én, csütörtökön d. u. 4 órakor Büvös festék, Brunstein Alexandra és Abergaus Nadjazda mesejátéka, Szemlér Ferenc fordítása. Március 31-én, csütörtökön és április 1-én, pénteken este 8 órakor Bolondos vasárnap, Katajev Valentin bohózata, Méliusz József fordítása.

Az előadások közül a szerda délutáni ifjúsági előadás, csak a felsőbb osztályosok részére, a csütörtök délutáni ugyancsak ifjúsági előadás, de elsősorban az alsóbb osztályosok részére.

SPORT

Teke

Befejeződtek a Román Népköztársaság teke kupaversenyeinek kerületi selejtező mérkőzései. Eredmények:

1. CSM (UMTE)—PTT 2511—2404.
2. UTTE II.—CSM (UMTE) mérkőzések megsemmisültek.
3. CSM (Keresztur)—UTTE I. 2584—2566.
4. CSM (UMTE)—CSM (Keresztur) maradtak a döntőben, melyet f. hó 20-án, erős küzdelem után a CSM (UMTE) nyert meg 41 tekével (2747—2706).

A győztes csapat április 10-én délután 3 órakor a Megyei Szaktanács tekepályáján (Rákóczi-ut 34.) játssza az országos verseny első fordulóját a segesvári körzet győztes csapatával.

Az ifjúság egységesítő kongresszusának tiszteletére Székelyudvarhelyen 4 csapat versenyzett. Eredmények: PTT 154 pont, UTTE 131, Városháza 121 és UMTE 111 pont.

x Iroda-át helyezés. A kereskedelmi igazgatóság az érdekelt tudomására hozza, hogy irodáját a a megyefőnökség épületéből áthelyezte a Malinovszki-tér 3 szám alatti helyiségbe, (volt Kőkereszt-tér) ahol működését 1949 március hó 28-ikán kezdi meg. Székelyudvarhely, 1949 március hó 23. Bartalis Ferenc igazgató, Kolozsváry László írodafőnök.

x Sertésrágya eladó. Ugyanott széke tonkaorru Yorkshire-i tenyészkocát adok feles tartásba. Kossuth utca 25 szám.

x Ueszek gyermek-sport-kocsit. Cím a kiadóban.

Kereskedelmi és Élelmezési Minisztérium
Vármegyei Kereskedelmi Igazgatóság
Székelyudvarhely

HIRDETMÉNY

Tudnivalók az 1949/1950 évi felállítás biztosításáról.

A kereskedelmi és élelmezési minisztérium az 1949/1950 évi tűzifa-ellátást 2180 számú rendeletével szabályozza. Ennek értelmében, a fizetéses alkalmazottak, mint a polgári lakosság a tűzifa-szükségletét meghatározott kereten belül jegyrendszer alapján szerezheti be.

Az igénylési nyilatkozatokat a megye székhelyén lakók a kereskedelmi igazgatóságnál, üzemi alkalmazottak az üzemeknél, tisztviselők az intézményükönél szerezhetik be kitöltés végett. Székelykeresztúr a nyilatkozatokat a polgármesteri hivatal bocsátja a lakosság rendelkezésére.

A nyilatkozatokat április 1-ig köteles mindeoki helyes adatokkal a bocsátónak vissza szolgáltatni, amelynek alapján a megfelelő mennyiségre szóló jegyeket megkapja.

Élelmezési jegyek kiadása.

Az 1949 április—június időszakra szóló élelmiszer-jegyek kiosztását a kereskedelmi igazgatóság külön fogja közölni az érdekeltekkel intézményeken, vállalatokon és jegyzőségeken keresztül a minisztérium utasításának megfelelően.

Felhívja a figyelmet arra, hogy a megadandó határidőket pontosan tartsák be, hogy a jegy kiosztás zavartalanul történhessék meg.

Tekintettel arra, hogy a múltban sok panasz merült fel a lejárt jegyek érvényesítése végett, felhívja a kereskedelmi igazgatóság az élelmezési jeggyel rendelkezőket, hogy a fejadagokat rendes időben vételezzék fel, mert visszamenőlegesen ellátás, semmilyen indok alapján, senki számára sem eszközölhető.

Székelyudvarhely, 1949 március 21.

Bartalis Ferenc, igazgató.

Kolozsváry László, írodafőnök.

x Eladó Farkas Mózes felsőbucdogfalvi lakosnál épülettel. 1—2

x Eladó egy jókarban levő fűvágógép, 1 drb. szecskavágó, 1 traktoreke két vassal, 3 drb. egészség-uj traktor ekevas. Érdeklődni lehet id. Godra Sándor géptársulati elnöknel Homoródszentmárton Udvarhely megye.

Nyomatott az „UMGI8z” könyvnyomdájában Székelyudvarhely.